

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 14 februari 1928 kl. 3 e. m.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående en mera effektiv skatteutjämning för hårt skattetyngda landskommuner.

I en inom andra kammaren väckt och till dess fjärde tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 144, har herr *Olsson* i Ramsta *m. fl.* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om vad som från statens sida kan åtgöras för att giva de hårt skattetyngda landskommunerna en effektivare skatteutjämning än som nu äger rum samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen giver anledning.

Motionen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag till ny kommunalskattelag förehade 1927 års riksdag till prövning jämväl frågan om grunderna för tilldelning av skatteutjämningsbidrag åt synnerligen skattetyngda kommuner. I Kungl. Maj:ts proposition, nr 205, i sistnämnda ämne lämnades dels en kortfattad orientering rörande uppkomsten och utvecklingen av frågan om dylika bidrag, dels ock en redogörelse för de utredningar i ämnet, som verkstälts under de senaste åren, varvid från olika håll framförda uppslag ägnats en ingående granskning. I propositionen framhölls emellertid, att det framlagda förslaget ej vore att betrakta såsom ett försök till en slutgiltig lösning av skatteutjämningsproblemet utan endast avsåge att ordna skatteutjämningsförfarandet på ett under förhandenvarande förhållanden så tillfredsställande sätt som möjligt.

Utjämningsfrågan vid 1927 års riksdag.

Kungl. Maj:ts förslag i ämnet vann även i huvudsak riksdagens bifall.

Riksdagen har sålunda så sent som föregående år till prövning förehaft den i föreliggande motion behandlade frågan och därvid på grundval av ett mycket omfattande utredningsmaterial funnit, att man för närvarande och tills vidare ej kan komma längre än att söka, med bibehållande av det gällande utjämnings-systemet i dess huvuddrag, vidtaga de förbättringar i detta, som med stöd av vunnit erfarenhet kunna befinnas motiverade. Häruti ligger givetvis även ett erkännande av att förhållandena på ifrågavarande område icke kunna anses tillfredsställande, och det har ej heller från något håll gjorts gällande, att så skulle vara fallet.

Utskottet.

Trots att sålunda visst fog förefinnes för den nu i ämnet väckta motionen, har dock utskottet efter studium av frågans behandling vid 1927 års riksdag kommit till den uppfattningen, att en förnyad utredning av frågan under förhandenvarande förhållanden ej torde kunna leda till i motionen åsyftat resultat.

Med stöd av ovan återgivna uttalande i förutnämnda proposition till 1927 års riksdag anser sig utskottet emellertid kunna förutsätta, att Kungl. Maj:t utan någon särskild framställning från riksdagens sida kommer, så snart möjligheter yppa sig att föra frågan framåt mot en mera tillfredsställande lösning, att vidtaga erforderliga åtgärder i sådant syfte.

Utskottet får därför med stöd av det anförda hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 februari 1928.

På utskottets vägnar:

ELOF LINDBERG.

Närvarande: Herrar *Lindberg, Schill, Weibull, Andersson* i Löbbo*, *Olsson* i Högby*, fru *Nordgren*, herrar *Larson* i Tönnersa och *Persson* i Falla, fru *Ekberg* och herr *Johnsson* i Kalmar.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer:

1) av herr *Schill*, som ansett, att utskottets utlåtande bort erhålla följande lydelse:

I föreliggande motion har med flerfaldiga exempel klarlagts, att olikheterna i skattetryck på skilda håll i vårt land äro så avsevärda, att den skattutjämning, som för närvarande äger rum, måste anses otillfredsställande. Här må endast bland de framlagda exemplen pekats på, att det sammanlagda kommunala skattetrycket för jordbruksfastighet med naturavägunderhåll år 1925 uppgick till i medeltal för Stockholms län kr. 11,70, för Blekinge län kr. 17,84 och för Norrbottens län kr. 22,15 per bevillningskrona. Att olikheterna äro väsentligt större mellan enskilda kommuner torde ligga i öppen dag. Till dessa stora ojämnheter bidra givetvis i första hand de stora olikheter, som förekomma ifråga om skatteunderlag. Förhållandena måste självfallet ställa sig betydligt mer ogynnsamma för exempelvis Karesuando socken med en medel-

inkomst per invånare av 98 kr. och en medelförmögenhet å kr. 152 per invånare än för t. ex. Djursholm, där motsvarande belopp utgöra kr. 4,344 resp. 21,772, eller Stockholm med siffrorna 2,451 resp. 5,749 kr.

Dessa och övriga i motionen åberopade exempel giva tydligt vid handen, att en effektivare skatteutjämning än som för närvarande äger rum måste anses vara av behovet påkallad.

I de handlingar i den föreliggande frågan, som förelågo till behandling vid 1927 års riksdag i samband med frågan om ny kommunalskattelagstiftning, framhölls även, att det av riksdagen då i huvudsak antagna förslaget icke kunde anses utgöra något försök till en slutgiltig lösning av problemet. Jämväl häri ligger ett stöd för den ståndpunkten, att frågan om den kommunala skatteutjämningen snarast bör upptagas till fortsatt utredning.

Med hänsyn till att farhågor uttalats för att en längre gående skatteutjämning lätt skulle kunna leda till slöseri och ansvarslöst handhavande av den ekonomiska kommunala förvaltningen må det betonas, att det självfallet bör ankomma på utredningen att söka utfinna erforderliga garantier och säkerhetsanordningar på nu berörda område.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att andra kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag ifråga om vad som från statens sida kan åtgöras för att giva de hårt skattetyngda landsbygdskommunerna en effektivare skatteutjämning än som nu äger rum.

- 2) av herr *Olsson* i Högby;
- 3) av fru *Ekberg*.